

# GAZETA TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:

Brasovu, piata mare Nr. 22. — „Gazeta“ ese:

Joi si Duminica.

Pretul abonamentului:  
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni  
2 fl. 50 cr. — Tieri esterue 12 fl. pe unu anu seu  
28 franci.

Se prenumera:

la postele c. si r. si po la dd. corespondenti.

Anunțurile:

un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.  
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-  
francate nu se primescu. — Manuscrise nu se  
retransmisi.

Anulu XLII.

Nr. 17.

Joi, 13 | 1 Martiu

1879.

Brasovu, 28 Februaru (12 Martiu).

Contrarii esistintiei nostre nationale nu potu triușfă. Ei ar' fi dorit u se ne veda desbinati si astadi, cumu din nenorocire ne-au vediutu de atatea-ori in cursulu veacurilor din urma, d'er' multiamita ceriulu de astadata nu le mai este concesa acésta bucuria. Ori-cătu de multu se fi remas u noi romanii indereptulu altor'a, intr'unu panetu amu facutu mari progresse — in convictiunea adeca, că numai déca vomu procede in strinsa cointielegere daudu man'a cu totii cele trei milioane de romani din Transilvania si Ungaria, si concentrandu-ne astfelii tóte fortiele de cari dispunem, vomu poté salvá limb'a si nationalitatea nostra atatu de multu si gravu amenintata, numai asia vomu poté continua cu onore si cu succesi lupt'a constitutionala pentru recastigarea drepturilor nostre.

Cu cătu convictiunea despre necessitatea unei unanime procederi a fostu prinsu in anii din urma radacini mai adenei in animele romanilor, cu statu mai mare a trebuitu se fia neodihn'a si ingrijirea loru vediendu, că contrarii neamului romanescu si fația de actiunea intreprinsa de cătra Archierei nostri in contra proiectului maghiarisoratoru sperau a se poté folosi cu successu de vechia si veninosa metoda, de a sadí neincredere si desbinare intre noi. Asia scimu, că unele foi maghiare cetezara a afirmá, că Archierei romani greco-catolici n'ar' fi intielesi cu pasii intreprinsa de episcopatul romanu gréco-oriental si că ei nici nu ar' fi facutu in caus'a faimosului proiectu de lege representatiune la Maiestatea S'a. Impregiurarea că nu s'a fostu publicatu indata si represenatiunea Archiereilor greco-catolici dedu acesatoru scornituri reuvoirile órecare verisimilitate. De aceea amu dorit, că publiculu se afie cătu mai curéndu starea adéverata á lucrului, că se nu se incube in mediuloculu nostru nici cea mai mica banuiéla, că amu fi desbinati intr'o cestione, care trebuie se ne intereseze pe toti intru unu felu.

Cu bucuria amu vediutu, d'er', că apretiandu situatiunea momentana si voindu a satisface dorintei comune Escelent'i S'a Metropolitulu Dr. Ioane Vancea a datu publicitatii represenatiunea asternuta Maiestatii Sale de cătra Archiereii greco-catolici. Acésta fù adeca publicata in „Foi'a Scolastica“ din Blasiu Nr. 4. dupa care o reproducemu si noi mai josu. Numit'a fóie ne mai impartasiesce urmatóriile amenunte interessante cu privire la procederea episcopatului greco-catolicu :

„... Representatiunea o a asternutu Maiestatii Sale Escel. S'a Metropolitulu Dr. Ioan Vancea impreuna cu Episcopulu Lugosului Dr. Victoru Mihályi in audientia privata la 10 Februaru, cu espunerea pe largu a tuturor motivelor si impregiurilor, precum numai in audientia privata este possibil. — Episcopulu Gherlei, Il. S'a M. Pavelu fiindu pe la 10 Februaru in calatoria n'a potutu subscrive represenatiunea asternuta de Metropolitulu seu; inse dupa reintorcere la scaunulu seu venindu la resiedinta metropolitana s'a dechiarat intru tóte invoitu cu pasii facuti. Din partea Ordinariatului dela Oradea mare s'a datu asemenea dechiaratiune. ... Adaugemu totodata, că responsulu oralu alu Maiestatii Sale fù plinu de gratia. Escel. S'a si cu Il. S'a Episcopulu Lugosului dupa presentarea represenatiunei la Maiestate cercetara si pe Escel. S'a Ministru de culte si vorbira si acolo in interesulu causei.“

Descoperirile aceste voru face negresitu o impressiune neplacuta in taber'a acelorá, cari tiesu la intrigi si nòpte numai si numai spre a impecdece ori-ce actiune comună a romanilor si spre a paralisa ori ce pasu intreprinsu in favorulu nationalitatii romanesci. Acuma celu puçinu nu mai poate fi indoieala despre aceea că toti romanii fara

deosebire de confessiune condamna acelu proiectu fatalu de maghiarisare si că Archierii ambeloru nostre biserice sunt petrunsi in modu egalu de datori'a ce le-o impune inaltulu loru oficiu in momentele de fața.

Inregistraramu cu placere faptulu că Il. S'a Episcopulu Pavelu s'a dechiarat intru tóte invoitu cu pasii intreprinsi de cătra Metropolitulu seu. Nu voim se mai cercetamu causele, pentru cari nu a potutu fi la Vien'a in 10 Februaru, ajunge, că Ilustritatea S'a consimte la tóte, căt s'au facutu. Ne place a accentua acésta cu atatu mai multu, cu cătu unele diuarie maghiara — cumu e si „Közvélémeny“ dela 8 Martiu — nu-si potu ascunde bucuria despre aceea, că Ilustritatea S'a „n'a fostu la Vien'a si n'a petitionat in contra limbei maghiare cu ceilalti Episcopi“.

Afara de acésta maghiarii nu-si potu ascunde sperantia, care dupa noi este nebasata, că adeca Ilustritatea S'a, că viitoru Episcopu alu Oradiei-mari va guverná dieces'a acésta in spiritulu anti-romanescu ce a predominat acolo de unu timpu incóce. Attitudinea observata de cătra Episcopulu Pavelu dupa reintorcere Metropolitului dela Vien'a ne este inse destula doveda pentru aceea, că Ilustritatea S'a, consciu de marile datorii ale unui archierei romanu, despre cari va ave se responda inaintea lui Dumnedieu si a natiunei va fi unu bunu si adeveratu pastoru alu creditiosilor sei cari astépta cu dreptu că se fia si unu demnu succesoru alu neuitatulu Samuilu Vulcanu.

Catu despre represenatiunea episcopatului gr.-catolicu insasi, constatam, provocandu-ne la ceea ce amu mai disu despre raportulu, in care sta pasulu intreprinsu de Archierei cu interessele generale ale natiunei nostre, că acésta represenatiune inea ni se prezenta că unu actu de aperare care nu trece peste sfer'a intereselor autonomei bisericesci si scolare si, fara de a face mentiune de multele gravamine si postulate ale natiunei nostre, se marginesce la cererea de a delaturá proiectulu de lege maghiarisoratoru, care cerere de siguru va intimpiná spriginulu celu mai caldurosu alu natiunei romane.

## Tisza si nationalitatile.

Ce se mai dici déca astadi maghiarilor nici Tisza nu le mai este destulu de maghiaru, destulu de energicu fația de nationalitat! Cine se satisfa „opiniunei publice“ irritate maghiare, déca Tisza „sugrumatoriulu de nationalitat“ incepe se-i fia acuma prea moderat, prea puçinu curagiósu fația de „strengarii“ de romani, serbi, sasi s. a. ? — Si nu e numai o gluma, este purulu adeveru: opositiunea maghiara acusa astadi pe Tisza Kalman că ar' fi pe sub mana intielesu cu generalii reactiunari, că a inchis ochii fația de „machinatiunile“ Archiereilor nostri, si că nu tace „politica nationala maghiara.“ Asia scrise intre altele diuariulu opositiunalu „Pesti Naplo“: „Ce mare maghiaru erá Tisza, candu erá inca siefulu opositiunalilor. Desi numai cu cuventulu elu scie se invinga pe romanu, pe serbu si pe neamtiu. (Mare bravura acésta intr'unu parlamentu, unde stau fația 400 de maghiari cu 4 nationalisti. Not'a trad.) De căte-ori vorbiea Miletici séu Alesandru Mocioni, respundea Tisza: că le va arata elu, déca voru ceteză a atacă dreptulu maghiaru. Cu politic'a de nationalitate a guvernului nu erá niciodata multiamitu; elu o tienea de prea slabă si se grabea se fia celu d'antaiu, de căte-ori se facea unu contra-atacu nationalitatilor, pentru că se i se strige „Eljen“ si că opiniunea publica se lu privésca numai pe elu că conducători alu maghiarilor. Elu a seceratu triumfuri eftine si o parte insemnata a popularitatii sale vine de acolo, că elu erá anteluptatoriul maghiarisorului in parlamentu, de căte ori se ieva vreo desbatere, cu privire la nationalitat.“

„P. Naplo“ lauda apoi meritele ce si le-a castigatu Tisza prin combaterea lui Polit si prin aceea că a intentat processu lui Miletici, care, dice, este singur'a fapta ce a seversit'o Tisza de candu e ministru pe terenul politicei de nationalitat, apoi adauge: „Tisza sta acum in tabar'a generalilor granitari. Cătu de multu a scadiutu hegemonia maghiara o dovedesce si primirea deputatiunei romane in Vien'a. Sub guvernele unguresc de mai inainte regele constitutiunalu ungurescu nici n'ar' fi primit'o, i-ar' fi adresatu cuvinte dojenitorie, că se duca cu sine acasa nationalitatilor suvenirea, că regele statului ungurescu nu suferă nici o conjuratiune in contra statului ungurescu.“

Nu ne miram, că opositiunea maghiara cauta cu luminarea ocasiunea de a acusá si a discredită totu mai multu pe cei dela guvern, că ea intrebuinteaza acuma chiaru si catastrofa dela Seghedinu in contra guvernului, cu tóte, că nu mai incapse indoieala, că nu Tisza Kálmán, ci sistemul intregu de guvernare alu maghiarilor este de vina că nu s'a regulat pêna acuma riulu Tis'a, — d'er' ne miram, cătu de multu amu progressat in 12 ani, déca opositiunea maghiara, care reclama alianta maghiara-romana in contra muscalilor, nu este indestulita nici cu portarea ministrului Tisza fația de nationalitat. Este caracteristicu pentru timpul nostru, că amicii lui Tisza trebuie se lu ie pe acesta in aperare in contra imputarei, că nu ar' fi destulu de maghiaru fația de nemaghiari. Asia se incercă unu „maghiaru din Transilvania“ in „Ellenor“ a dovedi, că Tisza este si va remané totu acelu maghiaru nedumerit de odiniora si că elu pôrtă „aderat politica nationala maghiara.“ „E curiosu — scrie aoperatorulu ministrului — că tocmai aceia facu imputari lui Tisza, cari inainte nu se cetezau a rezolvá nici macaru o singura cestiune de natiunalitate in interesulu quratu alu maghiarilor“, si cari facura o gramada de concessiuni sasilor si croatilor si romanilor. Deputati nationali mergeau cu guvernului, d'er' cu poporulu demonstrau astfelii, că fiecare maghiaru — numai pentru că era maghiaru — fu cuprinsu de frica cea mai mare (celu pucinu asiá era la noi in Transilvania.) Intrebati numai pe comitele Emanuelu Péchi ce a patit u candu a mersu că comissariu regescu la Blasiu. Atunci nu era nici resbelu serbescu nici russescu si totusi dadura focu podului, pe care era se tréca. Si aceea o va sci Exelent'i S'a, că numai presentiei de spiritu si energiei prefectului Pogány avu se multiamésca că a potutu se intre in Blasiu, unde apoi au inchis ochii fația de demonstratiunile impertinentale ale studentilor romanii. Si acei domni din opositiune, cari ceru acuma atatu de tare politica nationala maghiara, isi voru aduce aminte, cumu fația de faimosulu pronunciamentu din Blasiu, candu era absolutu impossibilu de alu mai suferi, intentara processulu, d'er' n'avura curagiulu se lase că lucrulu se vina pena la sentintia. Intrebu, ar' fi cetezatu d-lor si aresteze pe Miletici tocmai pe unu deputatu dietalu si se ingrijescă că pe timpul resbelului russescu chiaru si agitatorii cei mai extravaganti se remana in liniste? Tisza s'a incumetat a regulá afacerile fundului regiu, ale comitatelor s. a. — cari causau antecesorilor loru fiori reci — elu isi facu prin acésta pe sasi si romanii s. a. de inimici neimpacati si totusi i'se imputa că nu pôrtă politica nationala adéverat maghiari? In privint'a acésta dicu ce mi-a spusu unulu: că astadi n'ar' fi o mai mare nenorocire pentru tiéra decatud caderea lui Tisza.“

„Si nu le vine in minte domnilor acelorá, cari ceru politica nationala maghiara, că interesulu cetatianilor si alu statului maghiaru recere, că se li se si dè ocasiune nationalitatilor de a invetiá limb'a maghiaru introducenduse acésta in tóte scolile elementare că studiu obligatoriu? Cu greu!

Si de i-ar' fi facutu cinevasi atenti la acést'a, ar' fi respunsu, cu infiorare: Nu suntemu asia nebuni, că se aducem la inversiunare pe conduceatorii nationalitatilor. Si Tisza seversesce si acést'a si inca intr'unu timpu candu se vestește, că caderea lui va fi sigura si fara că se-i pese că prin acést'a va perde earasi cateva voturi. Noi aci in tiér'a acést'a munto'sa dorim, că Tisza se remana la carma si de aceea, pentru că fara de a avé intențiune se asuprăsca nationalitatile nemaghiare pórta o politica de statu adeverat maghiara si de u'ar' avé altu meritu singuru numai inauguratea acestei politice ajunge spre a-i asigurá in istoria ungurésca unu locu intre cei d'antai . . ."

"Gut gebrüllt Löwe!" (Bine ai mei racnitu leule) ar' dice neamtiulu la aperarea de mai susu ce i se face ministrului, care s'a laudata odata, că va „sdrobi" nationalitatile nemaghiare. Metod'a acést'a de a face popularu pe unu ministru maghiaru, vedemu, că nu mai are trecere nici intre maghiari. Cătu despre noi nu ne indoim, că Tisza ar' voi, d'éca a r' poté, se ne faca maghiari in 48 de ore, d'er' ne surprinde, că adoratorii lui vinu acuma si voru se faca pe publicul loru se créda, că lealitatea conduceatorilor poporeloru nemaghiare cătra tronu si patria, este unu meritu alu d-lui Tisza Kálmán. Mare omu, in adeveru, trebuie se fia acest'a, déca noi avemu se-i multiamim lui semtiemintele nóstre leale si patriotic!

### Representatiunea

asternuta Maiestatii Sale de cătra Archiereii romani greco-catolici in caus'a proiectului de lege privitoriu la introducerea limbei maghiare in scólele poporale.

„Cesarea Regia - Apostolica Maiestate!"

Pre a gratosu alu nostru Domnu si Rege!

„Suntu mai 900 de ani, de candu S. Stefanu, glorio-sul si glorificatulu rege primu alu Ungariei, creatoriulu mariloru institutiuni de valore perpetua ale statului si constitutiunei maghiare, considerandu inteleptiesce, că pre teritorialu acestei patrie mari locuiá cetatiani de mai multe limbe si datine, séu nationalitati, pentru institutiunile acele de insemmetate istorica ale sale a luatu de idea fundamentala considerarea cuvintiúsa si apretiuvirea natinalitatiloru că atari, si insemmetatea cu totulu mare a faptei acestei-a si pentru tiéra si statu a recunoscutu-o prin urmatorile cuvinete pregnante: „Unius linguae uniusque moris Regnum imbecille et fragile est." (St. Stephani Decr. I cap. 6. N. 3.)

Si intru adeveru! istoria celoru 8 sute de ani acumu trecutu adeveresce in modu stralucit, că fortaretiele Ungariei zidite pe fundamentulu acel'a au fostu tari si solide in midiculu toturoru vicisitudinilor; pentru că locuitorii ei de limba si datine diferite, cari formau pareti acelora, au traitu intre sene — cu rari exceptiuni — in pace si intellegera, éra facia cu periclele esterne amenintiatorie s'au intrecutu unii cu altii intru aducerea sacrificielor recerute spre aperarea ei; de-ora-ce fia-care si-a iubuit si temutu tesaurii sei pretiosi: religiunea, ritulu si institutiunile sale bisericesci, asiá patri'a comună că pe nutritori'a s'a limb'a si datinele séu nationalitatea si natiunea s'a că-si pre mam'a s'a cea dulce.

Asiá a fostu acest'a odinióra, inca si atunci, candu in patri'a acést'a mai tardiu unii dupa altii s'au asiediatu locuitorii de limbe si nationalitati noue; asiá a fostu acést'a totudean'a, pâna in tempurile cele mai din urma. Inse liberalismulu, ce domnesce adi prin Europa si asiá si in patri'a nóst'r'a, alu carui principiu este a o rumpe ou trecutulu si ordiná tote almintrea, precum se pare, voiesce a deschide cale la schimbări si in respectulu acestu-a prin aacea, că prin purcederea sa in loculu estimării imprumutate de pâna ací astă de bine a dă locu intre nationalitati semburilor jalusiei si ai neincrederei imprumutate, din cari naturalminte se nascu imparechiári. Pentru că trecéndu preste dical'a prudintiei practice „Ne transgrediaris terminos antiquos, quos posuerunt patres tui" (se nu treci peste mie-diuinile vecchi, cari le-au pusu parintii tei, Prover. C. 22, v. 28) si parasindu postulatele justitiei distributive, cari inainte de acést'a au sierbitu de indreptariu facia de toti cetatianii patriei, acumu radiemandu-se numai pe poterea unor partide singuratece, nu totudean'a pune in cumpana postulatele binelui publicu si bunastarea toturoru cetatianilor de statu, ci de multe ori aceea, ce pretinde interesulu partidei sale si conditiunile de esistintia ale egemoniei castigate.

Productulu unui asemene spiritu se pare a fi, si in genere se considera de atare, proiectulu acelui Articulu de lege, carele are de scopu introducerea limbei maghiare in scólele confessionale, care proiectu inca astépta incuviintarea prea inalta a Maiestatiei Vóstre.

Prea inaltiate Dómne! departe e dela noi, că se simu condusi séu si numai atinsi de spiritulu netolerantie, candu plecati inaintea prea inaltului tronu regescu alu Maiestatiei Vóstre cu supunere omagiala ne rogámu, se Ve indurati prea gratiosu a denegá projectului de lege aminticu incuviintarea prea inalta. Pentru că noi, cari ne tienem si cetatianii de alta limba si datine respective nationalitate, suntem respinsi mai multu la stare de aperare, si aperámu aceea, ce este pretiosu in ochii nostri si are influintia si asupr'a binelui patriei comune.

Causele si motivele nóstre, pe cari dupa natura loru punem pondu forte mare, si de cari condusi asternem si prea inalta.

1. abstragéndu dela aceea, că acelui articlu de lege dupa judecat'a comuna a celor relalte nationalitati din patria ar' fi numai primulu pasu spre maghiarisarea scóleloru poporale ale nationalitatiloru acestorui-a, si asiá acelui articlu de lege, déca s'ar' pune in vigore, ar' pune temeu pentru nimicirea successiva a diferiteloru nationalitati, — abstragéndu dela acést'a, este afara de tota indoial'a, că poterea si rigórea acelui articlu

a) ar' delaturá din scólele nóstre confessionale — că se graim cu restrictiune numai la Ierarchia nóstra, — pre cei mai multi invetiatori ai scóleloru poporale confessionale si numai din motivulu acel'a, carele statorit uin acelui projectu de lege si singuru este de ajunsu, că anume acelui nu vorbescu limb'a maghiara si nu posiedu cunoosciutia ei. Asiá multi individi romani apti luandu-li-se panea si neavandu nici unu prospectu, că dupa tempulu si spesele intorse spre studiare se capete unu modu securu de subsistinta, aru desperá si inmulti numerulu celoru lipsiti de panea de tota dilele si cét'a malcontentilor, — care lucru cu destingere in tempurile aceste cu directiune socialistica nici patriei nici societati nu i-ar' sierbi nici spre folosu, nici spre bucuria, ci din contra i-ar' fi spre cea mai mare dauna;

b) loculu astorui felu de invetiatori poporali romani destituiti, este credibilu — se nu dicem securu, — l'ar' ocupá invetiatori de acei-a, cari aru si capaci de-a satisface postulatul prescris in projectul de lege, si déca ei nici dupa limba si dupa nationalitate nu aru fi romani, nici dupa confesiune nu aru fi gr.-catolici; si asiá pentru Ierarchia gr.-c. ar' poté se intrevina aceea anomalia neaudita si starea aceea consternatoria, că educatiunea si instructiunea principeloru sei de scóla, a fitoriloru sei creditiosi, lasata pe mani straine se fia incredintiata bunei vointie a unor individi cu principie si vederi contrarie principieloru sale religiose si limbei sale eclesiastice, contrarie ritului si datineloru sale crestine, — care lucru capii idearachie nostre nu l'ar' poté suferi cu nepasare si făra de-a se plange in contr'a lui, si nici una data nu aru poté contribui spre aceea, fara de-a neglege cu totalu, că nescari mercenari perfidi, postulatele esentiale ale santei loru vocatiuni si ale sublimoii loru missiuni.

Deci pentru că se prevenim unele stari că-si aceste vocatiunea nóstra sacra pretinde, că se luorámu spre delaturarea acelui incidentie, ce aru produce atari stări, si acést'a implinim prin cererea nóstra prea umilita de mai susu. Dér' inca

2. déca ponderámu, ce felu de spiritu petrunde educatiunea religioasa-morală a teneriloru, a fitoriloru parinti de familia, membrii ai societati, cetatiani si creditiosi ai bisericelor, cari teneri esu din scólele manipulate de liberalismulu domnitoriu acumu séu influintate de spiritulu lui, si principiele de comunu anticrestine supte sub educatiunea acést'a, anim'a omului cauta se se infiore, si ori-care parinte de familia cu judecata sanetosa, ori-care cetatianu cu caracteru si membru creditiosu alu biserecei implutu de ingri-giri cauta acusi se cada in desperatiune.

Chiaru pentru acést'a noi că administri ai baserecei catolice si aperatori respundietori ai vietiei crestine din respectu, că creditia ei si moral'a crestina se remana uevamente, si in interesulu bine intlesu alu societati, si alu statului, cari ambii in realitate se baséza si se tien laolata prin acele, se inflorésca din ce in ce mai multu, inca suntemu necessitatii a face rogarea nóstra prea umilita. Mai incolo

3. ceea ce si mai tare imultiesce ingri-girile nóstre cu totulu indreptatite este impregurarea aceea prea momentosa, că ierarchia nóstra gr. c. in creditia bisericiei catolice este intemeiata dupa ritulu grecescu cu limb'a romana că limba eclesiastica, precum se vede apriatu din cuvintele relative ale bului canonizatiei a. S. Scaunu Apostolicu alu Romei, date in 1853, cari cuvinte dicu: „In Ecclesiasticam Provinciam Graeco-Catholicon unitam linguae Romaniace... A apostolica Auctoritate perpetuo quoque erigimus et instituimus."

Asia dér' pentru Ierarchia nóstra eclesiastica limb'a romana este cestiune de viéta, (conditio sine qua non), prin urmare totu ce amenintia si pericoléza limb'a bisericiei nóstre, limb'a romana, amenintia si pericoléza totodata Ierarchia, biseric'a nóstra. Déca noi facia de pericolu acesta amu fi indiferenti, atât'a ar' insemná, cătu a ne face tra-

datorii bisericiei nóstre, ceea ce si numai a stupune ar' fi peccatu cumplitu, se nu dicem atentatu sacrilegu.

Déca odinióra cu dreptulu s'a potutu dice despre biserică, cumca dins'a este mam'a scólei poporale, că-si carea in tempurile de mai inainte singura a nascutu si ingrigita scóla poporala; in presente se poate afirmá despre scóla poporala, că este foisorulu (tind'a) bisericiei, carea strapune din sinulu seu bisericiei pe fitorii ei creditiosi.

Astadi din foisorulu acesta pasiescu afara si intra in biserică creditiosi. Déca in foisoru atmosfera spirituala, adeca educatiunea si instructiunea este nesanetosa, séu infectata, ea nici atunci nu incetéza a torturá pe locuitorii sei impiliti in modulu acesta, si a le vesedi viéta religioasa-morală, candu ei intra in biserică.

Că nu cumva si noi acusi se ni capetamu creditiosi din foisiore de aceste, trebuie se ne cugetamu de tempuri, că pentru noi se nu se infintieze atari foisiore, ceea ce dormu a dobendi si prin acésta petitiune omagiala a nóstra.

Precandu plecati inaintea tronului Maiestatiei Vóstre ne rogámu pentru ascultarea si implinirea prea graciósa a acestei cereri prea umilita, perenámu cu cea mai adéncă supunere omagiala.

Ai Maiestatiei Vóstre

Viena 9 Februarie 1879

prea umiliti si prea creditiosi supusi si capelani

Dr. Ioanu Vancea m. p.

AEpu si metropolitu.

Dr. Victoru Mihályi m. p.

episcopulu Lugosiului.

### Institutulu „Albin'a".

(Corr. part. a Gaz. Trans.)

Bistrit'a 16 Febr. v.

Directiunea institutului de creditu si de economii „Albin'a" ne-a surprinsu de asta data in modu imbucuratoriu prin aceea, că a insratu intre obiectele pertractande la proxim'a adunare generala si modificarea statutelor in sensu progressivu, coresponditoru legilor positive si recerintelor presentelui. E tempulu că institutul nostru se devina aceea, ce astadi e un'a necessitate imperativa din punctu de vedere economicu nationalu; ce e dorint'a fiacarui patriotu adeveratu; si dupa catu cunoscemu pe ilustri fundatori ai institutului, de sigur că a fostu si ide'a principala, intenținea cea adeverata a densilor — adeca unu institutu propriu patrioticu, carele intindendu capitalul eftin si procedendu in modu solidu si onestu se imbarbateze si ajutore pe cei diligenti in labore, si se scape pe cei onesti din gur'a vam-pirilor usurari, cari ruinează atatea familii si inghitu o parte insemnata a averei nationali.

Nu putem negá, că institutulu nostru a corespusu incatuvá acestui scopu si pena acumu; intonam inse cuventulu in catuvá —, si sustinem asertulu acest'a pe bas'a efectului practicu, ce-lu vedem in tiéra dupa operatiunile institutului nostru. Vedem că, pe unde ajunge de primadatu scirea despre esistentia institutului nostru, acel'a e inbraçisatu cu caldura. Dér' vedem si aceea că dupa 2—3 incercari se recescu animele; ómenii vin la convingerea, că nici „Albin'a nóstra" nu e mai putinu — se dicem — diligenta, decatul alte albine, care punendu-se pe flori nu observa totudéun'a acelu cumpetu. ce e de lipsa pe de o parte spre a salvá flórea de vestedire, pe de alta spre a nu duce in cosnitia succuri amare si inveniate, care potu infectioná fagurii si potu cauza mane-poimane un'a fermentatiune periculoasa pentru intregulu.

Doue se paru a fi causele acestei aparitiuni demne de cea mai seriosa atentiu a d. d. actionari. Un'a e anachronismul statutelor, necoresponderea loru giurstarilor faptice si recerintelor tempului; alt'a — se dicem — diligenta cea pre mare a organelor executive (manipulante).

Ori cine vă percurge cu atentiu statutele institutului nostru se vă convinge, că principiul sustinutu in acelea, e celu prohibitiu. Apare din ele, că pruncutulu a fostu la nascere a făgedu si gingasielu, si in urm'a acestei a potu că atuncia a fostu bine de a aplicá tota mediecele artificiose, spre a-i salvá oscirole de vrefrangerie repentina. Asiadér' s'a aplicatu fasia, plama, perina. . . ; séu că se vorbim cu statutul nostru: s'a concentratul tota poterea in manile directiunii; lasandu-se adunare generali (actionarii loru) mai numai bucuria de ficsarea dividendelor si „distribuirea sumei destinate pentru scopuri de binefacere" 4—500 fl. S'a incredintiati déra vă

ti'a pruncutului unei doice cu plenipotentia absoluta. Că se aiba ea rîvna catu de mare, i s'a a-sigurat postulu — mai pe viétia; si că se nu fia conturbata in afacerile sale, se tienu usi si ferestri inchise dinaintea parintilor (actionarilor) chiar si atunci, candu odata in anu (la adunarea generale) vréu se-si védia fetulu seu. Cu unu cuventu tóte massimele sistemului prohibitiv le affam-concentrate in statutulu nostru.

Are fara de indoieá multe insusiri bune sistemu acest'a, si nu negamu in modu absolutu oportunitatea lui la prim'a creare a unei manipulatiuni, in a carei finetie inca nu e versatu publiculu. Dér' negamu necessitatea de a sustiené acelu sistem pentru totudéun'a in urm'a faptului, că-si are si elu laturile s'ale cătu de umbróse.

Se aducem aici si de astadata numai un'a, care ni se pare, că e totodata si caus'a-causativa a sus'atinsel pré mari — diligentie din partea organelor manipulante ale institutului.

E lucru firescu, că directiunea se va sili din tóte puterile de a-si castigá indestularea si aplausul adunarei generali. Directiunea e pote ajunge acest'a mai curéndu si mai usioru prin aceea, déca va pune adunarei generali — pentru unica s'a activitate esentiale — un'a atare suma la dispositiune, din care se se implinesca supradividende cătu de mari. Pentru acest'a vá favorisá si preferí directiunea totudéun'a acelă afaceri, cari aducu mai curéndu si mai mare venit — afacerile cambiali. In urm'a acestei ajunseram la aceea, că institutulu nostru „de creditu“ in veritate e unu simplu institutu de escomptu. Nu bietulu economu si proprietarii de realitati (camu 90% ale ómenilor nostri) se bucura de favórele institutului nostru, că-ci pentru ei cambii, capitalu cu terminu scurt si 14—16% sunt ruinare sigura, deorece realitatile si castigulu loru aducu cu intórcerea capitulului de un'adata pe anu 4—8%. De unu atare creditu se potu folosi numai comerciantii, industriasii si speculantii, cari intorc capitalulu de 3—4 ori pe anu cu castigu de 21 si mai multe procente. Spre a poté produce supradividende de 4% pe actia — adeca 12,000 fl., si spesele de administratiune (regi), care la institutulu nostru stau in un'a disproportiune batáre la ochi (41% din venitulu curat!) directiunea trebuie se ficeze taxele si provisiunile cu o cifra, care nicidecum nu se pote numi modesta. Pre lènga acest'a se mai ivescu sportule, taxe de serisu s. a., cari desi le afadam si pe la alte bance-suburbiane (nemtii le dicu: Schnackelbanken), totusi stau prostu la unu „institutu de creditu“ cu unu scopu asia sublimu, cumu e alu „Albine i nöstre“. Apoi cifra mare a taxelor, provisiunilor.... desi la parere ar' conveni interesului materialu alu actionarilor, detrage de siguru indiciu interesului moralu alu institutului insasi, a carui prestigiu trebuie se fia soliditatea a -- déca vrea se corespundia scopului, ce si l'a prefis in § 1 alu statutelor sale. Spre „a procurá poporului tieranu mediulcèle banaali (intr'a de eveneu!)“ necesarie pentru purtarea si desvoltarea economiei sale .... spre a promova interesele economiei nationali“ ni daduram noi crucerasii, multi-puçini, care dupa cătu amu avutu!

Dér' sistemulu prohibitiv, concentrarea poterei in mani puçine amenintia si cu altu periculu. Lasa adeca joculu celu mai largu arbitragiului si e unu stratu grasu pentru desvoltarea spiritului de clica. Cătu de usioru se potu aliá 3—4 membrii ai directiunei prin incusirile seu alte nexuri ómenesci, si atunecia e alu loru ceriulu si pamentulu. Că-ci denumindu directiunea pe directorele pe manipulanti (essecutiv) ea in unu atare casu de aliare de siguru vá alege vreo creatura a s'a. Acest'a éra are numai a-si asigurá favorulu celor 3—4 aliatii si eata, că e gatá pasi'a turcescu. Pote fi cătu de ingamfatu si cătu de arrogantu cu publicul si cu actionarii, că-ci standu aliatii la spatele lui e inviolabilu, inamovibilu si infalibilu („halb Papst halb Sultan“). Se mai cugetam si la posibilitatea aceea, că s'ar' formá clic'a din nisice individi, cari au trecutu prin tóte fazele viétiei, sunt unsi, cumu suna proverbiulu, cu tóte alifiele — si eata, că ne-amu tredi cu unu cardu de trantori, spre a caroru ingrasiare ar' trebuí se se incarce albin'a cu atât'a miere de pe flori, incatul la celu mai micu ventu ar' cadé la pamentu; si ar' trebuí se suga totu succulu de viétia din flori, provocandu vesedirea si nimicirea loru.

Nu credem, că la institutulu nostru se se afle pêna acum nici baremu urme de atari consecintie ale sistemului prohibitiv. Dorimur inse din

anima sincera, că Dumnedieu se ne si ferésca de ele! Dér' pre langa tóte aceste nu ni mai e permisul a stâ cu manile in sinu. Pruncutulu nostru a trecutu preste lunele aceleale ale etatii sale, in care fazele si bandagele 'i faceau servitii bune. De aici incolo aceleale numai că impedeca desvoltarea lui naturale; de-lu vomu tiené totu legatu si infasiatu, ne vomu tredi mane-poimane cu o flinta schilava si ghebósa, de care ni vá fi grétia noué insusi.

Salutam dér' cu bucuria program'a directiunei pentru proxim'a adunare generale mai alesu pentru punctulu 7, prin care se intentionéza modifcarea statutului in sensu progressivu, apropiarea cu unu pasu de idealulu ce a insufletit pe nobili fundatori, si de magnetulu, ce a atrasu crucerasii nostri!

Doi insi cari posiedu un'a actie.

### Concursurile.

propuse de

#### Societatea academica româna

conformu decisiunilor luate in sessiunile de pena la anulul  
1878.

##### II. Premie privitor la istoria si Sciintiele politice si morali.

(Urmare.)

###### D. Premiu Cuza.

Sectiunea Istórica a Societății Academice a propusssu si Societatea a approbatu prelungirea concursului assupr'a thesei:

„Istoria Romanilor in Dacia Traiana, de la Aurelianu pene la fundarea principatelor Moldova si Tiérra Românescă.“

Condițiile concursului sunt:

1. Operatulu va fi scrisu romanesc, cu stylu claru si correctu.

2. Marimea lucrării va fi că de 20 cölle de typaru, formatu quarto micu séu octavu ordinaru, cu littere cicero.

3. Terminulu presentării manuscriptelor la concursu, este 15 Augustu 1882.

4. Manuscriptele se voru presentá anonyme, purtându ua devisa care va fi reprodusa pe unu plicu sigillatu, continendu numele concurrentului.

5. Premiu ce se va accordá opului cellui mai bunu, va fi de 4000 lei.

6. Societatea Academica isi resvera dreptulu de a typari in publicatiunile sale, dissertationea ce se va premia

###### F. Premiu Nasturellu.

(din Seria A, cu fondulu rezervat d'in anul 1878. Premie pentru subiecte pussu la concursu, b) referenti la Sciintiele morali si politice, Jurisprudentia si Economi'a sociale, mai allessu alle tiérrilor romane.

Conformu decisiunii luata in sessiunea anului 1878, se publica d'in nou concursu assupr'a thesei urmatore:

„Tierranulu Romanu. Dissertatione assupr'a stării sale morali, sociali, economici si politice, in trecutu si in prezent, in principatulu Romaniei.“

Condițiile sunt:

1. Dissertationea va fi scrisa in limb'a romana, cu stylu claru si correctu.

2. Marimea lucrării va fi că de 20 cölle de typaru, formatu in-4° micu séu in-8° ordinaru, littere cicero.

3. Termenul presentării manuscriptelor la concursu va fi 15 Augustu 1881.

4. Manuscriptele se voru presentá anonyme, purtându ua devisa care va fi reprodusa pe unu plicu sigillatu, continendu numele concurrentului.

5. Premiu ce se va accordá opului cellui mai bunu va fi de lei 5000, fóra a puté fi impartit.

6. Societatea Academica isi resvera dreptulu de a typari in publicatiunile sale dissertationea ce se va premia

###### III. Premie privitor la Sciintiele natraji.

###### F. Premiu Nasturellu

(din seri'a A. Premie propusse la concursu, c) referenti la Sciintiele fysice si naturali, mai alesu intru cătu se atinge de natur'a fysica a tiérrilor române.)

Conformu decisiunii luata in sessiunea anului 1878, se publica concursu assupr'a thesei urmatore:

„Descriptiunea completa, sub rapportulu fysicu si economicu, alu unui judetiu alu Romaniei, (dupo allegerea fia căru concorrente in parte.“)\*

Cu programm'a acésta:

1. Geografi'a cu ramificatiunile ei (orografi'a, hydrografi'a, topografi'a);

2. Ochire assupr'a istoriei naturali (terrâmurile, flor'a, faun'a);

3. Starea economică, atâtu agricola, cătu si industriale;

4. Statistic'a populatiunii, (starea civile, statistic'a religioasa, juridica, medicale, militara, scolastica; nationalitate etc.);

5. Ethnografi'a (adeca descrierea usurilor, credintelor populare, porturilor locali etc.)

Condițiile sunt:

1. Dissertationea va fi scrisa in limb'a romana, cu stylu claru si correctu.

2. Marimea lucrării va fi că de 25 cölle de typariu, formatu in-4° micu séu in-8° ordinariu, cu littere cicero.

3. Terminulu presentării manuscriptelor la concursu este 15 Augustu 1881.

4. Manuscriptele se voru presentá anonyme, purtându ua devisa care va fi reprodusa pe unu plicu sigillatu, continendu numele concurrentului.

5. Premiu ce se va accordá opului cellui mai bunu, va fi de lei 5000, fóra a puté fi impartit.

6. Societatea Academica isi resvera dreptulu de a typari in publicatiunile sale dissertationea ce se va premia.

(Va urmá.)

### Romanii si Grecii.

Fratii nostri Romani din Macedoni'a au fostu si pote mai suntu inca si astadi apesati din partea elementului grecescu, dér' de candu cu resbelulu ultimu si de candu au intinsu muscalii marginele meridionale ale Bulgariei pena peste Macedoni'a. S'a destepatut elementulu grecescu din somnulu, in care dormie linistitul pe patulu celu móle, ce i-l'au gatit u ierarchia grecésca, facându prin tóte comunele romane rurale si urbane scole grecesci cu bani strinsi dela Romani. Astadi elementulu grecescu, vediendu-se amenintiatu in domni'a si supremati'a s'a de elementulu bulgaru, cauta se se alieze cu elementulu romanescu si cu celu serbescu in contra bulgarilor, cari pe viitoru potu se fia periculosi pentru amendoué elementele. Bine ar' fi de ar' intielege odata clerulu inaltu grecescu, càneterantialui faciacu poporul romanescu din Macedoni'a nu-i va aduce nici unu folosu, din contra, va inversiuná numai pe Romani assupr'a Grecilor si ii va face se se arunce mai bucurosú in braçele Bulgarilor. Judece Grecii fórté bine ce facu, că dela pasii cei impaciutori si dela atitudinea cea leala si sincera, ce o voru luá Grecii din Macedoni'a facia de coreligionarii loru Romani, va aterná armoni'a si bun'a intielegere intre aceste două elemente din orientulu Europei. Grecii pena acumă au cautat cu tóte mediulcèle iertate si neiertate se asuprásca si se asimileze pe Romani, dér' apoi pe lènga tóte machinatiunile loru diabolice n'au potutu se face nici unu pasiu inainte cu assimilarea. că-ci Romanii au tienutu cu mare tenacitate la lima'a si la datinele loru romanesce.

Astadi Grecii incep se faca curte Romanilor vediendu că in viitoru, déca voru avé si pe Romani de dusmani, nu voru poté intimpiná furtun'a ce-i amemintia din partea Bulgarilor, pe cari iau apesatu Grecii in decursulu mai multoru secului eu ajutoriulu autoritatilor turcesci. Asia se anunta, că in 19 Februaru s'a adunat in Melnicu o conferentia a Grecilor, Romani si Serbilor din Macedoni'a, in care s'a decisu a se formá o ligă, ale careia interesu se fia aperate in modu energetic print' unu comitetu centralu. Lig'a intre altele va dispune asupr'a unei poteri armate care in seco pote intrebuinta numai spre aperarea propria, si si atunci: numai dupa o intielegere prealabila cu guvernul turcescu. Au de gandu de a estinde „lig'a“ acésta „anti-bulgara“ si peste Cossovo si Thracia. Ar' fi timpulu se intielégă o data si Grecii, că ei pe Romani nici candu nui voru poté face Greci si fara de concursulu si sprinjul Romanilor voru fi inghititi de marea Bulgarilor, cari, si intindu bratiele că polipii spre partea meridionala a peninsulei balcanice. Numai si numai dela elementulu grecescu aterna, că se castige iubirea si sympathia poporului roman din Macedoni'a.

Romanii totdeauna au primitu man'a antagonilorloru loru atâtu in Daci'a traiaa, cătu si in cea aureliana cu lealitate, si au păzit totdeauna alianta incheiata in tóte punctele cu cea mai mare scumpetate, dér' n'au facut totu asia si alte popore, cari au incheiatu in decursulu seculilor ali-

\*) Se escludu dintre judetiele tierrei, acelle, cari se afă descrisse pe deplin in Annale Statistice de Martianu si in monografele agricole alle d-lui Ionu Ionescu.

antie si tractate cu ei, ci fiacare popor a cautatu se-i amagésca si se-i esploateze in detrimentul loru. Dér' astadi dupa atatea pacalituri Romanii din Macedonia voru fi invetiatu minte si voru fi mai precauti la incheiarea de aliantie.

## Diverse.

(Episcopii ruteni) greco-catolici din Ungaria Toth si Pastelyi voindu a face d-lui Tréfort o „surprindere“ (?) placuta au asternutu guvernului o adresa in care declara, că ei nici nu se gandesc a se opune introducerei limbii maghiare in scolile poporale. (sic !)

(A doua editiune a „Patriei.“) Cetimur in „Familia“ : „Egyetértés“ publica scirea sensationala, că guvernul voiesce se scăta la lumina unu organu de publicitate in limbă romana. Pre-cum afiamu, impartasirea acăstă e esacta, numai redactorulu nu s'a gasit inca. Diuarulu ar' apară in Budapest'a celu puțin de trei ori pe sepe-mana.

(Orasiul Seghedinu) se află inca in mare periculu din cauza apei ce crește mereu, luandu dimensiuni totu mai mari. Comissariulu tramsu din partea guvernului se adresă către poporatiunea Seghedinului, provocandu si pe acei cetatiani, că pene acuma n'au facutu nimicu, se dé mana de ajutoriu militarilor, la dincontra cetatianii din Seghedinu isi potu perde pe lângă renumele vechiu, si orasiul loru... „Pericolul e mare, dér' orasiul se poate inca mantu, deca-si va face fiecare datoria. Provocu pe fiecare cetatianu, care poate lurcă, se alerge la staval'a, ce se face la Alfold si rogu pe toti se nu me faca se ieu mesuri fortate in contră Ungurilor din Seghedinu, pentru că se le scapu orasiulu si familiile.“ Cuvintele cele energice ale comisariului guvernial arata cătu de mare e pericolulu. Proclamatiunea avu döue efecte ; neguigatorii cei mai bogati, meseriasii, proprietarii incepura a lucră impreuna cu servitorii loru la stavile (metereze) altu efectu a avutu, că omenii fugira in numeru si mai mare că, pene aci din orasiu. Si publicarea statariului a sguduitu tare in crederea insurantă publica, si care incatrau a potutu, a fugitu. Luera la stavile 1200 lucratori cu plata, 1000 de militari si 300 de locuitori din Segedinu. Din Vien'a si din Pojona s'a tramsu pioniri cu totu aparatele si recuisele necesare la Segedinu. Dóra decandu e Segedinulu n'a fostu in periculu mai mare, că acuma.

(O visita la carantină Ungheni.) Unu corespondentu alu „Curierului-Balasanu“ facendu 2 excursioni la carantina romana in Ungheni relatę urmatōriile : Cordonulu militaru de a lungul Prutului e deja complectat. Batalionulu de dorobanti e inlocuitu de o trupa de infanteria Cordonulu e astfelu intocmitu : Pichetele de infanteria compusa din 6 ostasi sunt căte  $1\frac{1}{2}$  chilometru departate unulu de altulu. Serviciulu de patrulare se face si de căte 3 calarasi. Ori-ce trecere prin cordonu e impossibila din cauza vigilantei sentineleloru. Ne-amu interesat a ne in-credintă cu ce se operă diferitele desinfectari, amu astfelu urmatōriile : Pasagerii suntu in modulu celu mai scrupulosu stropiti cu acidu carbolicu, cu care se desinfectă si bagagiele si scrisorile. Décă vr'o seriosre contine bancnote, atunci aceste se scotu si punēndu-se in unu aparatu de sérma, se afuma cu acidu sulfuricu ; banii de metalu fia ai pasageriloru séu din gropurile postale se spala in acidu carbolicu. Marfa, ce nu se poate supune unei desinfectari, se returnează in Russi'a. Esporțulu duréza mereu, numai cătu trenurile romane de marfa nu trecu pene la Odes'a, că mai inainte, ci se oprescu la Unghenii-Russesci. Martia trecuta, sosise in Unghenii-Romani inspectorulu sanitaru d. Dr. Capsi'a, insocit u de prefectulu județianu d. Gheorghianu, spre a revisui carantină de acolo. D. Dr. Capsi'a, carele trecuse in inspectie ecarantinele Galati si Falcu, a remas pe deplinu sati-facutu de inteligenția si scrupulositatea, cu care d. Dr. B. C. Buciu si d. Capitanu Manolescu dirigă serviciulu de inspectiune sanitara in Ungheni. De amintit mai avemu, că in data ce trenulu romanu sosesc acolo din Unghenii-Russesci, vagonele lui sunt imediatu supuse unei desinfectari rigurose.

(Descoperiri interessante in Chievu.) Amu disu la diferite ocasiuni si o repetu si acum'a, că, că in Russi'a in nici unu statu europenu nu conspira cetatianii pe sub pa-

mentu, nu lucréza la intunericu folosinduse de armele cele mai detestabile, pentru că se-si apere drepturile si libertatile contra tiranilor si despotilor celor mici, de prin guvernamente, caru purcedu in modulu celu mai brutalu, candu esecută ordinile despotilor celor mai mari. Asia spune o scire dela 4 Martiu din Petersburgu, că in Chievu s'a descoperit u unei tipografii secrete. De aceea s'a ordonat in data din partea politiei, in 23 Februarie la 8 ore sér'a, cercetare in döue case. Gendarmii si functionarii dela politia, candu intrara in acele case, fura intimpinati cu o grădina de puscaturi si vediendu acăstă gendarmii trasera si ei cu armele in cei ce-i atacara. Unu suboficeru fu ranit, unu oficieru contusionat, doi politisti si unu gendarmu fura raniti, cinci femei si unspre diece barbatii fura prinsi, dintre caru patru greu raniti. Candu se cercetara casele se aflara diverse scripte, o Tipografia si totu ce se tiene de ea, sigile false dela diverse institute, documente false, brosuri revolutionare, revolverse si pumnale. In urmă acestoru descoperirii s'a inceputu a se face cercetari formidabile.

(Proclamatiunea comitetului revoluționar rusescu.) Indata dupa atentatul facutu in contra principelui Krapotkin, s'a afisat in totu orasiele mai mari russesci o proclamatiune a comitetului revolutionar rusu datata : 10 Februarie c. si tiparita in tipografie secreta din Petersburg. Acăstă proclamatiune, care era adresata „către poporul rusescu“, spune cauzele pentru care s'a seversu cunoscutul atentat dicendu : Dmitri Nicolaievici Krapotkin, guvernatorul alu Charcovului, care in cursul celor 20 de ani ai serviciului seu a apesutu mereu in modulu celu mai sangerosu poporul si carea administratru si afara din Russi'a in Poloni'a si Bulgari'a totu in modu sangerosu, a fostu condamnatu de noi la mōrte si acăstă condamnare s'a esecutata la 9 Februarie, 12 ore nōptea in Charcov. Motivele cari ne-au indemnata la acăstă condamnare sunt urmatōriile : „Proclamatiunea enumera apoi pe lēngă crimele de mai inainte totu faptele tiranice ale acestui guvernatoru, care, „că unu adeveratu satrapu a pedepsit in cei 2 ani din urma ori-ce miscare spre libertate, cu deportatiune pe vieatia in Siberia, cu munca silnica pe vietă in mine si cu pedepse corporale neomenoșe. Unu criminal politici a primitu dela Krapotkin 150 de nuiete si in cele din urma fū condamnatu la munca silnica pe vieatia, desi era nevinovat. Veduva Akseni'a Nicoforova de 20 ani a fostu chinuita de Krapotkin pene la mōrte numai pentru că a tienutu ascunsu in locuintă s'a pe unu nihilistu in cursu de 3 luni. Acăstă femeia a fostu batuta de 17 ori cu nuiete pene murí. „Doue dile dupa acăstă tramiseram guvernatorul prim'a scrișore de admoniare.“ Krapotkin respuse arestandu vreo 87 insi cu totul nevinovat. Comitetulu ilu admoniu a dōua ora -- urmă apoi deportarea celor 16 studenti din Charcov in Siberia. „Cu acăstă -- adauge proclamatiunea -- paharulu negliușiloru se implu, si noi resbunatorii nevedinti ai poporului asupritu in modu sangerosu, a trebuitu se facem judecata si se condamnamu la mōrte pe gădele Tiarului. Suntemu firmu convinsu, că poporul nostru este cu noi si că pentru calaii libertatiei si ai conștiintei nu cunoște alta pedepsa decatua nimicirea. Devișa nostra este : Mōrt e calaiorul poporului rusu!... Dupa Mezentze veni Krapotkin, dupa Krapotkin va veni rondulu fiecaruia, care ne apesa fara mila, care ne rapesc libertatea, care ne multileza, ne torturăza, fiindu-că voim se ne simtimu că omeni liberi... De ar' stă calaii si tiranii nostri cătu de susu, man'a nostra, desi nevedinta, ii va ajunge tot de-a una diu'a si nōptea, acasa atatu că si pe strada, in biourori séu in trasuri, pretutindena voru trebui se ne dè séma, ei, canii cei crunti ai despotismului...“ Subsemnatu : „Comitetulu esecutivu.“

(Cium'a asiatica.) Dupa telegramele mai noue sosite din Astrahanu in 6 Martiu st. n. medicii statelor straine tramsi a studiu epidemii a faci la locului au tienutu conferentia in Wetlianka unde intr'unu processu-verbalu constatara medicii Hirsch, Biesiadecki Kabiadis, Petrescu si Eichwald, că epidemii a, care s'a observat in guvernamentulu Astrahanului din Octobre 1877 pene la finea lui Ianuariu 1879 a fostu cium'a, care portă caracterulu ciumei orientale cu bubone. Numitii medici se retinu de a luă conclusu despre modulu cumu s'a introdusu epidemii a, pene candu cercetari ulterioare voru produce date mai sigure. Epidemii a se poate privi că stinsa, deorece din 9 Februarie

nu se mai inregistra nici unu casu de mōrte si nici de bōla, dăra apoi nu potu luă garanti'a, că nu se va arăta bōla de nou in locurile, pe unde au grasatu. Medicii, recomenda urmatōrele mesuri, ce le-a propus professorulu Eichwald : 1) Inspectiune mai indelungata medicala in locurile banuite. 2) Se se tienă separate si mai de parte totu satul căte au fostu pline, pene voru trece cele 6 septembani legale. 3) Se se sustienă separatiunea generala a tuturor localitatilor foste infectate cu carantina de diéce dile. Medicii afa cu cale, că cordonulu actualu impregiurulu guvernamentului Astrahanu nu mai este de lipsa.

(Cultură superioara in Russi'a.) In Russi'a, care are o poporatiune de 80 de milioane, cercetă totu institutiile superioare numai 13,500 de persoane. Din numerulu acesta se vine jumetate asupra Universitatilor, pe candu in Austria numai Universitatile sunt cercetate de 12,000 de asculatori, era in Germania de 20,000. Ce diferintia colosală intre Russi'a si intre Germania numai in privintă culturei superioare, si cui are de a multiam Germania acăstă cultura? Nicidcum centralizatiunei unitatii produse prin cancelariul de feru dela Berlinu, ci tocmai decentralizare constituatiunei federale avitice care a suferit in Germania mai multe state independente, are de a multiam cultură actuala.

## Sciri ultime.

**Bucuresci**, 10 Martiu. Cameră romana a primiu cu 71 voturi contra 19 declaratiunea propusa de guvern, că este necessariu, că articolul 7 alu Constitutiunii se se supuna revisiunei. Propunerea minoritatii, care negă acăstă necessitate a fostu respinsa.

**Seghedin**, 10 Martiu. Apă a crescutu astadi numai puțin. Se speră, că prin inaltierea stavilor Seghedinu va fi mantinutu.

**Cu I-a Aprilie stilu vechiu 1879 se incepe unu nou abonamentu la**

### „GAZETĂ TRANSILVANIE“

pentru patrariulu alu II-lea 1879 cu conditiunile din fruntariu.

Rogam pe domnii aceia, a caroru abonamentu spira cu 28 Febr. st. v. 1879, că se grabește cu renoirea lui, că se li se poate tramite fōia regulat.

Domnii noui abonanti sunt cu deosebire ro-gati a ne tramite adresele loru esacte, arestandu si post'a cea mai aproape de locul, unde locuiesc.

Scrisorile sunt a se addressa la Redactiunea „Gazetei Transilvanie“.

Esemplarie complete dela inceputulu anului se mai află.

Ad. Nr. 42—1879.

## Edictu.

Gazd'a Iosifu nascutu in Abrudu si domiciliat in Petrosieni, contra caruia s'a fostu urditu procesu divortial de către soția Paraschiv'a nascuta Dalianu, acel'a inse parasindu acestu locu in 1878, prin acăstă se citează in terminu de 6 luni dela prim'a publicare a acestui Edictu se se prezenteze la Oficiul protopopescu gr.-cat. din Petrosieni spre a fi confrontati unulu cu altulu.

La din contra investigarea procesului va decurge si in absintă citatului.

Oficiul Protopopescu gr.-cat. alu Siului.

Petrosieni, 4 Martie 1879.

Stefanu Radicu.

1—3.

Vice-Protopopu Comisariu investigatoriu

## Unu fortepianu forte bunu

se află de vendiare cu unu pretiu moderat in casă din Scheiu strad'a : „la Crucea Capitanului“ Nr. 493.

1—5

## Cursulu la burs'a de Vien'a

din 12 Martiu st. n. 1879.

5%	Rent'a chartia (Metaliques) . . .	63.45	Oblig. rurali ungare . . .	77.25
5%	Rent'a-argintu(im-prumutu nationalu). . .	64.14	" " Banat-Timis. . .	81.75
Losurile din 1860 . . .	116.75	" " transilvane. . .	76.80	
Actiunile bancei nation. . .	791.—	" " croato-slav. . .	86.—	
instit. de creditu . . .	234.80	Argintulu in marfuri . . .	100.—	
Loudra, 3 luni. . .	116.—	Galbini imperatesci . . .	5.541/	
		Napoleond'ori . . .	9.30	
		Marci 100 imp. germ.. . .	57.40	

Editoru : Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu : Dr. Aurel Muresianu

Tipograf'a : Ioane Gött si fiu Henric.